

Presentatie
Voedselbos
Weusthag
voor het ivn
Hengelo
Jeroen
Kleinsmann.

Voedselbos

- Hoe gaat zo'n process?
- Wat is een voedselbos?
- Wat is de opbrengst?

Het Proces:

- 4 jaar voorbereiding
- Vrienden van het Weusthag
- gemeente, ivn, De Kapberg
- leader subsidie
- Het voedselbos is onderdeel van Good Ett'n, stadslandbouw in Het Weusthag.

Tijdpad ontwikkeling voedselbos Weusthag.

- Jaar 1: plan ontwerpen met werkgroep- afstemmen op omgeving.
- Jaar 2: najaar en winter 2024/ 2025- aanleg, grondwerkzaamheden, start pootplan uitvoeren, oogsten.
- Jaar 3, 4 en 5: overige beplanting realiseren, monitoren, beheren en oogsten.
- Jaar 6 t/m 100 monitoren, beheren en oogsten.

Jan 2024	plantvakken uitzetten: - weidepalen rondom per 10 m - nummering plantvakken
Jan 2024	<u>Pulse</u> slaan/ bron. Melding waterschap. (akkoord gemeente)
Jan 2024	Wildkamp bewateringssysteem offerteaanvraag.
Jan 2024	Stroomvoorziening regelen
Jan 2024	Schapengaas langs ruiterspad en aan de <u>Dijksweg</u> (palen op 10 m)
Jan 2024	Uitzetten vijver, afvoer water en terpen
Jan 2024	Offertes opvragen aanleg vijver <u>Olde Kalter</u>
Jan 2024	Waterdoorlatend doek plaatsen voor kweekplek (na jaar gras weg)

planning

Jan/ <u>febr</u> 2024	Aangeven plekken houtsnippers. Houtsnippers bestellen.
<u>Febr</u> 2024	Uitzetten aanleg vogelbosjes
<u>Febr</u> 2024	Plantmateriaal bestellen
<u>Febr</u> 2024	Planten vogelbosjes
Mei- aug 2024	Water geven indien nodig.
Aug 2024	Aanleg vijver en terpen
Aug 2024	Aanleg bewateringssysteem
Aug 2024	Inzaaien zwarte grond met groenbemester (klaver)
Nov 2024	Aanplant bomen en struiken
Nov 2024	Aanplant gekregen voedselbosplanten Nijverdal.

Wat is een voedselbos?

**Door mensen
ontworpen op
voedselproductie
gericht.**

**Benut ecologische
principes van een
bos.**

**Kenmerken
van een
voedselbos**

**Natuur en landbouw
versterken elkaar.**

**Gedomineerd door
polycultuur van
meerjarige houtige
gewassen.**

**Functioneert
zonder externe
input als mest en
pesticiden.**

Principes van een voedselbos

De verschillende lagen

- **De kroonlaag** bestaat uit de grootste bomen. Het is gebruikelijk om notenbomen in deze laag te zien.
- **De tweede laag** bestaat uit de kleinere bomen. Denk hierbij aan de meest bekende fruitbomen.
- **De struiklaag** vult de gaten van een voedselbos. Meestal bestaat de struiklaag uit fruitstruiken die het hele seizoen door fruit geven.
- In **de kruidlaag** duiken kruidachtige planten en groenten op waar ze kleine stukjes zonlicht kunnen vinden.
- **De horizontale laag** heeft de bodembedekkers. Deze zijn goed aangepast aan de schaduwrijke omgevingen.
- **De ondergrondse laag** wordt beschermd door de horizontale laag. Hier groeien de ondergrondse groenten.
- **De verticale laag**, deze klimmers gebruiken de kroonlaag om zo goed mogelijk te kunnen groeien. Denk hierbij aan de druif bijvoorbeeld.

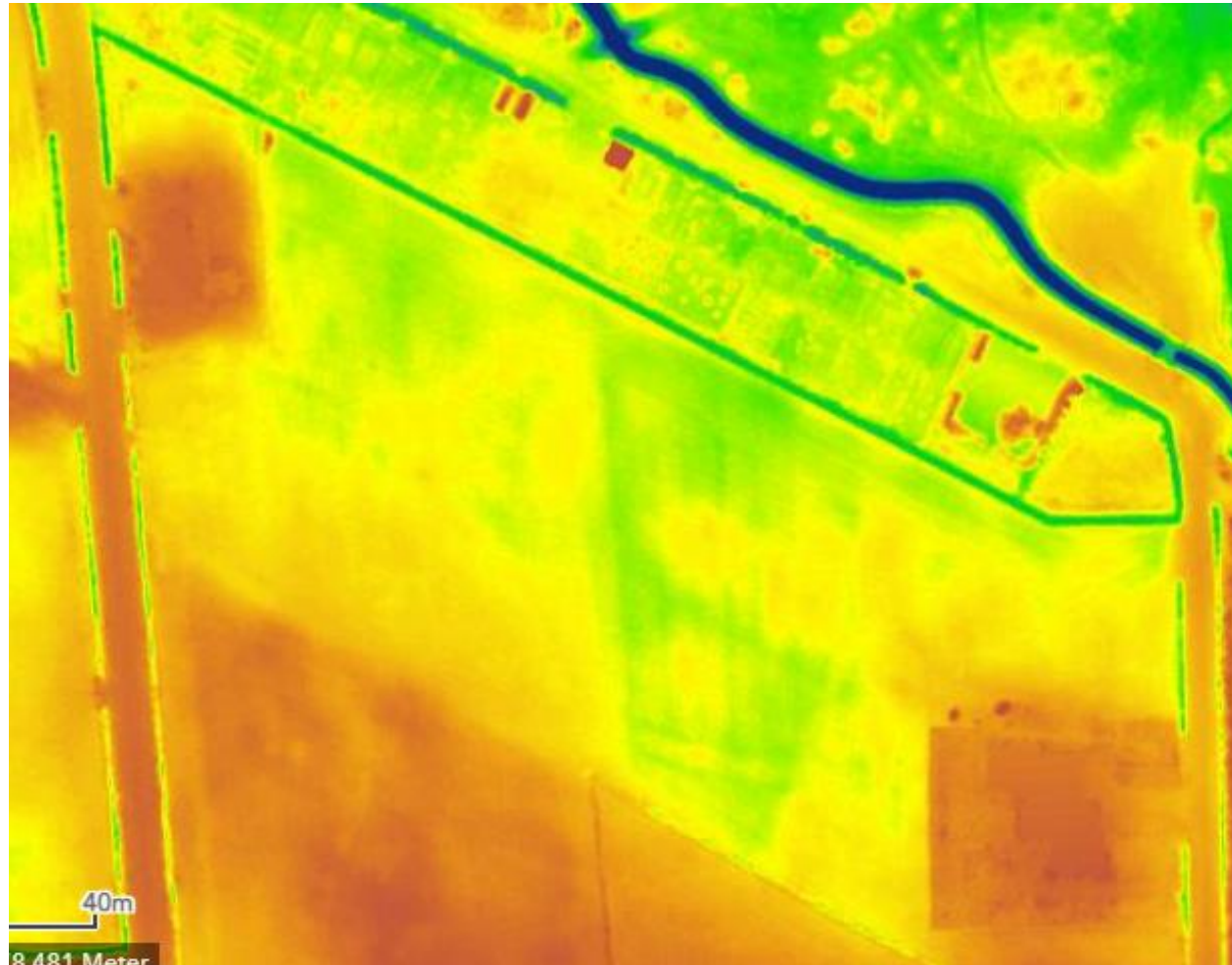
Perceel voedselbos.

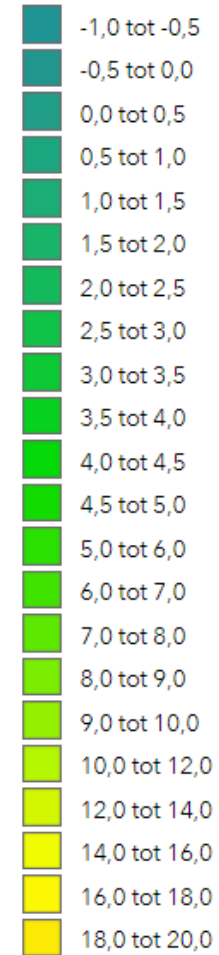
Hoogtekaart Voedselbos Weusthag

✓ AHN4 DTM - Blauw / Groen / Oranje
(dynamische opmaak)

Hoog
Laag

40m

Terug naar de
basis,
De bodem.

De verschillende
bodemplagen.

Ontwerp voedselbos Weusthag.

Erve Weusthag VOEDSELBOS

Dit voedselbos is onderdeel van het project Good Ett'n.

Een voedselbos is een landbouwsysteem dat gebaseerd is op de principes van een natuurlijk bos. Door laagsgewijs verschillende soorten planten, bomen en struiken te combineren wordt op een duurzame manier voedsel geproduceerd.

Het bijzondere aan een voedselbos is dat het niet alleen een grote variatie aan gezonde en smakvolle producten oplevert, maar ook een ecosysteem is dat zichzelf in stand houdt. Naast het produceren van voedsel draagt dit voedselbos bij aan het verbeteren van de biodiversiteit, het verrijken van de bodem en het vastleggen van CO₂.

Good Ett'n

Gezond, betaalbaar, (h)eerlijk eten.

Lokaal en van eigen bodem. Wie wil dat nu niet?

Good Ett'n legt de basis om dit samen mogelijk te maken door initiatiefnemers te faciliteren bij de aanleg van voedselplekken in Hengelo. In een plantsoen, op de hoek van de straat, het schoolplein of tegen de gevels. Samen maken we van Hengelo een eetbare stad!

Mee doen of meer weten
over Good Ett'n?

De aanleg van Voedselbos
Weusthag is gestart in
februari 2024.

Verdeling in vakken van 10 x
10 m.

Versnellen successie.
Ondersteunende inheemse
soorten.
Ruim 1500 stuks

- Jaarrond stuifmeel en voeding.
- O.a. Italiaanse els, zwarte els, witte els, ruwe berk, zachte berk, tamme kastanje, krent, zuurbes, kornoelje, hazelaar, meidoorn, kardinaalsmuts, vuilboom, hulst, taxus, wilde liguster, wilde appel, wilde mispel, inheemse vogelkers, sleedoorn, vlierbes, lijsterbes, zomerlinde, winterlinde, gelderse roos, egelantier, olijfwilg, gagel, zwarte populier, ratelpopulier, wilg
- Bevorderen bio diversiteit, plaagbeheer, bestuiving.

Geplant met een enthousiaste groep vrijwilligers uit Hengelo. Met aanvulling van vrijwilligers van het naastgelegen ivn en de biologische moestuin.

De kroonlaag: hoge bomen

Walnoten

- Juglans Regia
- Juglans Regia 'Buccaneer'
- Juglans Regia 'Rita'

Kastanjes

- Castanea 'Bouche de Bezitac'
- Castanea 'Marigoul'
- Castanea 'Marava'
- Castanea 'Bournette'
- Castanea sativa.

Uiensoepboom (Toona sinensis)

Koreaanse pijnboom

Kleine bomen

Peren

o.a. Conference, St. Mary,

Appels

o.a. Topaz, Schone van
Boskoop, Delcorf, Jonabell

Pruimen Div soorten

Paw paw

Diverse elkaar bestuivende
variëteiten.

Hazelnoten div soorten

Mispel div soorten

Vijgenboom

Lage bomen van
boomgaard uit
Nijverdal.

Eerst in juni alles
omgestoken zodat er
in de boomkluit
nieuwe wortels
kunnen groeien.

Uitgraven met behulp van professionals uit de Betuwe.

Poten met behulp van:

- De vrijwilligers.
- Hulptroepen van de gemeente.
- Leerlingen van het Zone college Enschede.

Struiklaag, bessen.

- aalbessen
- Zwarte bessen (cassisbessen)
- Blauwe bessen
- Kruisbessen
- Japanse wijnbes
- Appelbes
- Chileense aardbeiquave
- Chechuan peper

Overname Nijverdal.

- aalbessen
- Zwarte bessen (cassisbessen)
- Blauwe bessen
- Kruisbessen
- Japanse wijnbes
- bramen

Kruidlaag

- Dropplant
- Venkel
- Lavendel
- munt
- vele andere kruiden

De kruidencirkel.

kruidenvelden

Inheemse kruiden besteld bij de Cruydt Hoeck.

Zie verpakking voor soorten.

Doel:

- Vergroten bio diversiteit
- Aantrekken bestuivers

Bodem-bedekkers,
klimmers,
ondergronds, vijver

- daslook
- akebia, schijnkomkommer
- aardkastanje
- watermunt

De ontwikkeling van een natuurlijk bos.

Bij een voedselbos maken we gebruik van successie, dit natuurlijke proces versnellen we door mulchen en aanplant ondersteuners.

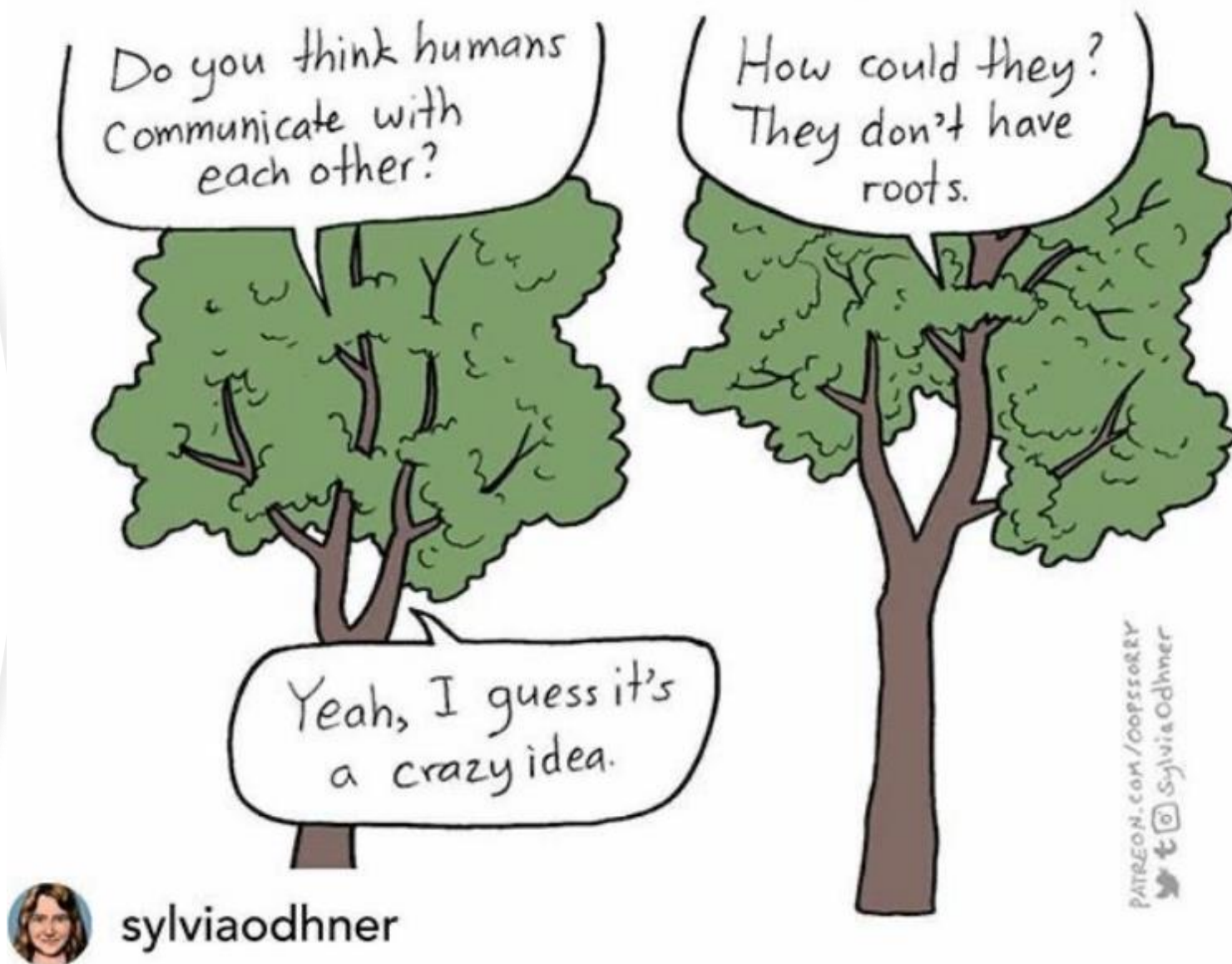

Successie

Mulchen met bruin natuurlijk
materiaal om
schimmeldominantie en
bodemleven te bevorderen en
concurrentie met grassen te
beperken.

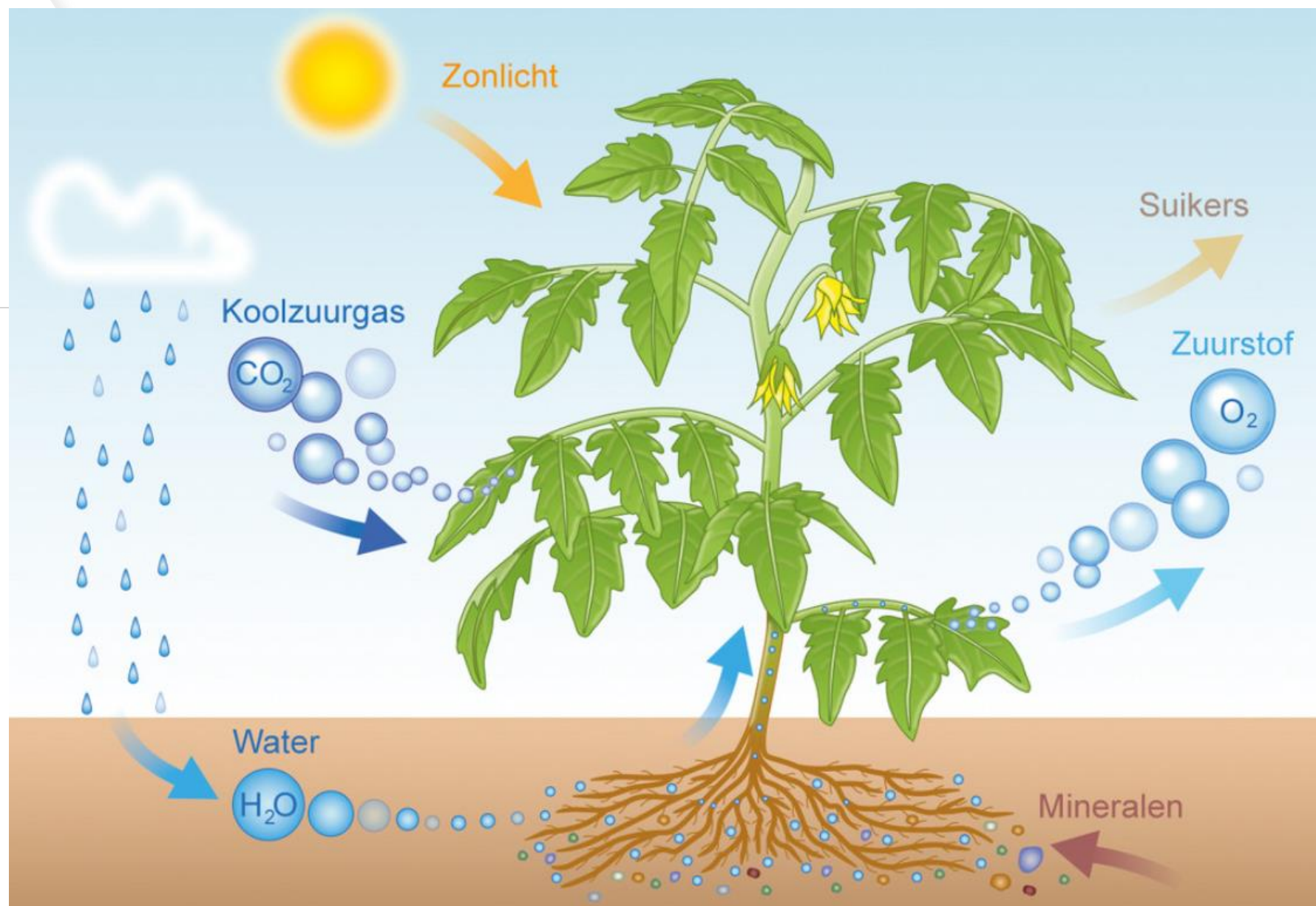

Het
bodemvoedselweb.

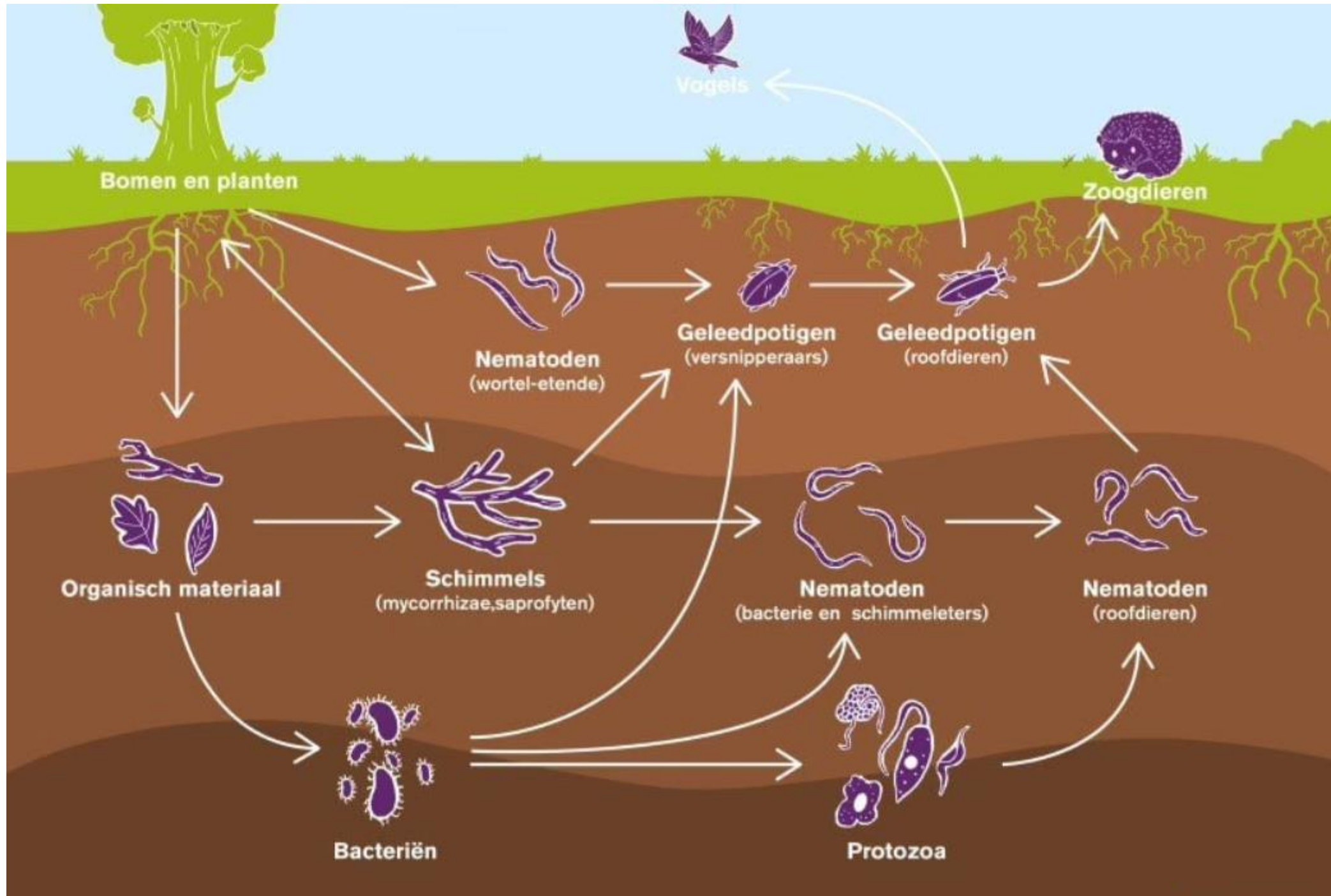
Waar alles mee begint.

fotosynthese

Het
bodemvoedselweb

Mensen:

- Voedsel
- Verbeteren waterhuishouding
- Co 2 vastleggen
- Mooie natuur, beleving, recreatie
- Gezond leefmilieu
- educatie

Het voedselbos opbrengsten en ontwikkelpunten

Ontwikkelpunten:

- Vermarkten producten
- Oogsten en verwerken kleine hoeveelheden.
- Verdienmodel creeëren
- Kennis verspreiden.

Ecologie als basis.

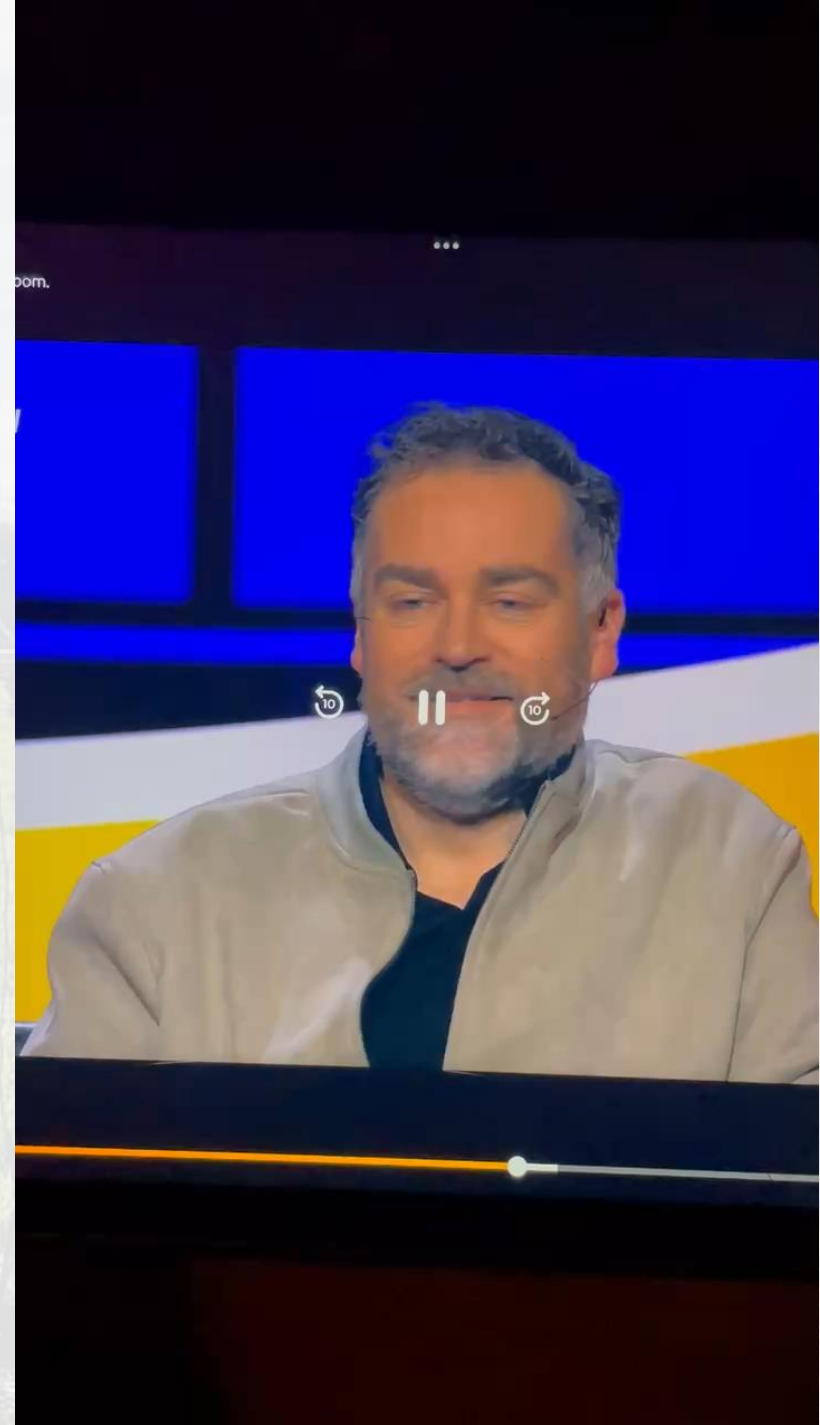
- Leefplek voor vele soorten
- Bestuiving en natuurlijk plaagbeheer
- Opbouw bodemvruchtbaarheid

Voedselbos Weusthag.

Wat moeten we binnen de voedselbossen verder ontwikkelen.

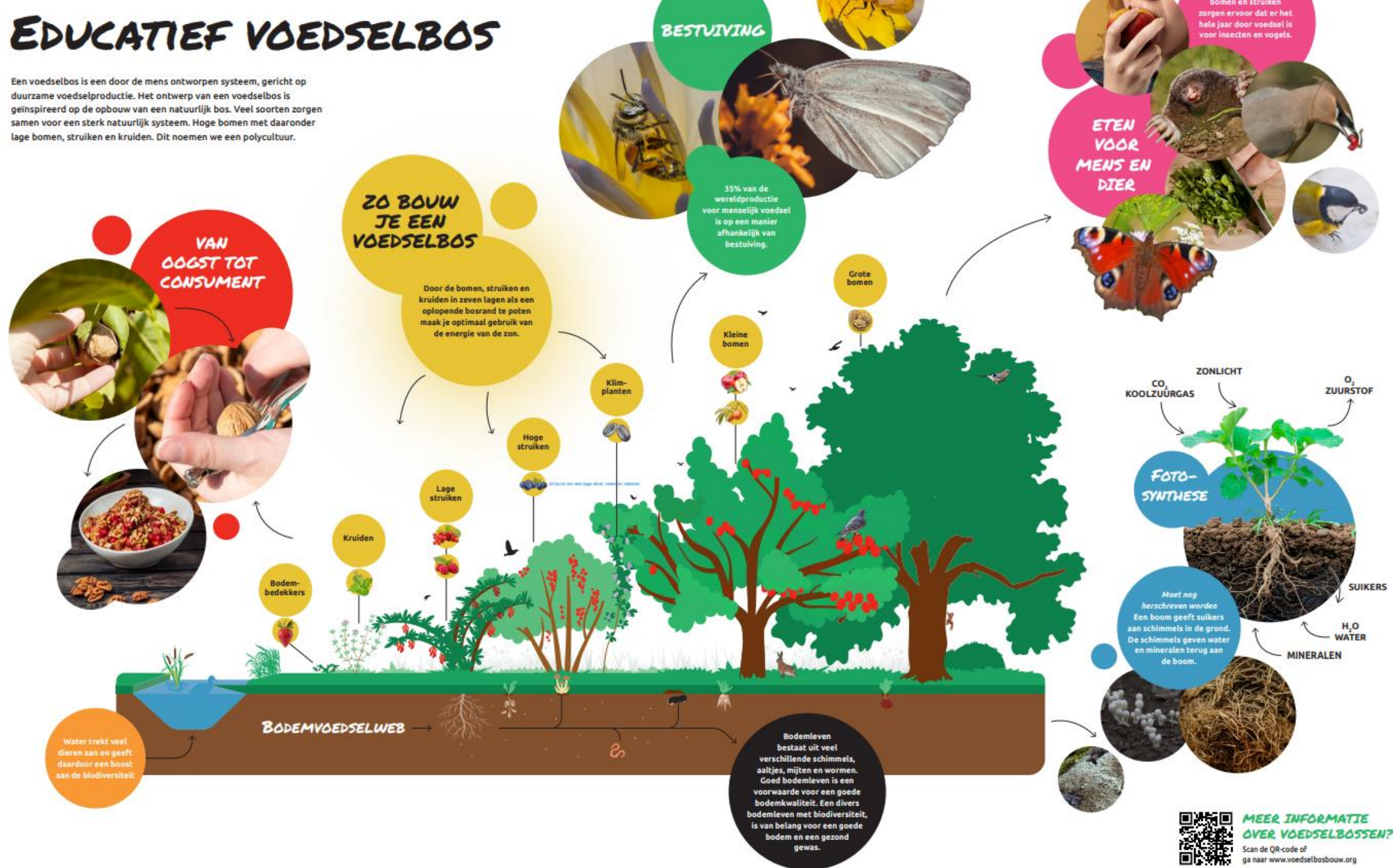
- Korte keten aanspreken, versterken.
 - Kinderboerderij als verkooppunt, restaurants benaderen.
- Oogsten en verwerken kleine hoeveelheden
 - Door vrijwilligers/ automatisering
 - Als onderdeel van educatie
 - Oogstmomenten
 - Oogstabonnementen
- Verdienmodel
 - Binding in de omgeving
 - Produceren met een positieve impact op de natuur
 - Voldoende verdienen om het voedselbos in stand te houden en te onderhouden.
- Kennis delen
 - Natuureducatie voor jong en oud.

Educatie 😊.

EDUCATIEF VOEDSELBOS

Een voedselbos is een door de mens ontworpen systeem, gericht op duurzame voedselproductie. Het ontwerp van een voedselbos is geïnspireerd op de opbouw van een natuurlijk bos. Veel soorten zorgen samen voor een sterk natuurlijk systeem. Hoge bomen met daaronder lage bomen, struiken en kruiden. Dit noemen we een polycultuur.

MEER INFORMATIE
OVER VOEDSELBOSSEN?

Scan de QR-code of
ga naar www.voedselbosbouw.org

Biodiversiteit en voedselbos.

Ketelbroek (voedselbos sinds 2009)// De Bruuk (natuurgebied Staatsbosbeheer)

<https://greendealvoedselbossen.nl/wp-content/uploads/2019/03/DLN-Breidenbach-e.a.->

Voedselbossen-van-belang-voor-biodiversiteit-2017.pdf

- Vergelijkingsonderzoek soortenrijkdom 2016. Als indicatie voor diversiteit aan fauna zijn in de twee gebieden drie verschillende soortgroepen gestandaardiseerd gemeten.
- Broedvogels: 22// 23 soorten
- Macronachtvlinders: 2375 individuen/ 169 soorten // 1411/ 168 gevonden
- Loopkevers: 497 individuen/ 35 soorten // 284/ 27

A photograph of two men in a garden setting. The man on the left, with grey hair and glasses, is wearing a blue t-shirt and is eating a small, round, reddish-brown fruit from a plant. The man on the right, with brown hair, is wearing a grey t-shirt and is also eating from the same plant. The background is filled with green foliage and some red flowers. The text "Meer dan 350 eetbare planten!" is overlaid on the image in white, bold, sans-serif font.

**Meer dan 350
eetbare planten!**

Voedselbosbouw Nederland

**Wereld Natuur Fonds en Stichting
Voedselbosbouw bundelen krachten**

[Kennis, inspiratie & community - Voedsel
Uit Het Bos](#)
[Netwerk Voedselbosbouw – inspirerende
voedselbossen geven tips en cursussen](#)

20 november 2024

🕒 1-2 minuten

Sinterklaas trapt het plantseizoen af

08 november 2022

🕒 7-8 minuten

**Minister Van der Wal brengt
werkbezoek aan Voedselbos
Eemvallei**

Dank voor jullie
aandacht.

Voor de liefhebbers
deel 2:
ontwerp je
voedselbostuin/
voedselbos.

